

N:o 20.

Ank. till Riksd. Kansli den 13 Febr. 1886, kl. 12 midd.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående fortsättande under år 1887 af arbetena på nya kasernetablissemment för Svea lifgarde och andra lifgardet m. m; gifven Stockholms slott den 29 Januari 1886.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver landtförsvarsärenden för denna dag, vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att besluta,

att utöfver det belopp af 1,000,000 kronor, Riksdagen år 1885 stält till Kongl. Maj:ts förfogande till påbörjande af nya kasernetablissemment för de begge fotgardesregementena, må af inflytande försäljningsmedel för kronans till gardesregementena upplåtna mark användas till fortsättande under år 1887 af samma kasernetablissemment 515,000 kronor; samt att sistnämnda belopp jemte högst 15,000 kronor till nödiga gaturegleringsarbeten å det till försäljning afsedda området må, i den mån sådant kan blifva erforderligt, få, efter Kongl. Maj:ts bepröfvande, af tillgängliga medel förskjutas.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande Utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

Axel Ryding.

*Utdrag af protokollet öfver landtförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen uti Statsrådet å Stockholms slott
den 29 Januari 1886.*

Närvarande:

Hans Excellens Herr Statsministern THEMPTANDER,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Grefve EHRENSVÄRD,
Statsråden: LOVÉN,
VON STEYERN,
Friherre VON OTTER,
HAMMARSKJÖLD,
RICHERT,
RYDING,
VON KRUSENSTJERNA,
Friherre TAMM.

Chefen för Landtförsvarsdepartementet, Statsrådet Ryding föredrog
chefens för fortifikationen i särskilda underdåniga skrifvelser den 9
November 1885 och den 22 innevarande Januari gjorda framställningar
rörande behovet af medel för fortsättande under år 1887 af arbetena

till beredande af nya kasernetablissemment åt Svea lifgarde och andra lifgardet. Och anförde Departementschefen i detta ärende följande:

»I nådig proposition den 20 Februari 1885 behagade Eders Kongl. Maj:t föreslå Riksdagen, bland annat, att besluta att försäljning finge verkställas af vissa kronan tillhöriga, för närvarande till gardesregementena upplåtna områden i hufvudstaden, i areal innehållande omkring 932,225 qvadratfot; att af de medel, som inflöte vid försäljning af nämnda områden jemte materialierna efter andra lifgardets nuvarande byggnader, ett belopp af sammanlagdt högst 3,129,000 kronor måtte få användas till beredande åt de begge fotgardesregementena af nya kasernetablissemment, att det öfverskott, som å de till 4,661,125 kronor beräknade försäljningsmedlen uppstode efter bestridandet af berörda utgift samt de nödiga kostnaderna för gators ordnande, skulle reserveras till framtida disposition af Riksdagen; samt att medel till ifrågasvarande byggnads- och gaturegleringsarbeten måtte, i den mån sådant kunde blifva nödigt, få, efter Eders Kongl. Maj:ts bepröfvande, af tillgängliga medel förskjutas.

På samma gång Riksdagen, enligt dess underdåniga skrifvelse den 20 Maj 1885, för sin del medgaf att förutnämnda mark finge i den ordning, Eders Kongl. Maj:t kunde pröfva lämpligt, för kronans räkning föryttras, beslöt Riksdagen att af de medel, som inflöte vid försäljning af de dertill afsedda områden, finge till påbörjande af nya kasernetablissemment för de begge fotgardesregementena under år 1886 användas ett belopp af 1,000,000 kronor; samt att medel till ifrågasvarande byggnads- och gaturegleringsarbeten skulle, i den mån sådant kunde blifva nödigt, få, efter Eders Kongl. Maj:ts bepröfvande, inom nyssnämnda belopp af tillgängliga medel förskjutas.

Med anledning af Riksdagens i skrifvelsen uttalade åsigt om lämpligheten att förflyttning inom kort kunde ega rum jemväl af lifgardets till häst kasernetablissemment och att det åt samma garde för närvarande upplåtna kasernområde föryttrades till byggnadsplatser, meddelades chefen för fortifikationen nådig befallning att låta upprätta och till Eders Kongl. Maj:t inkomma med förslag i sådant syfte, hvilket förslag dock först längre fram lär kunna fullständigt föreläggas.

Derjemte och då Riksdagen, som medgaf att i anledning af den beslutade försäljningen af fotgardenas kasernområden finge på vilkor, hvilka Eders Kongl. Maj:t egde bestämma, till gata upplåtas åt Stockholms stad under eganderätt den mark, som kunde komma att till gator och gatudelar afses, i sammanhang dermed framhållit, att upplåtande jemväl af lifgardets till häst tomtområde till byggnadsplatser

möjligen torde föranleda en förändrad tomtindelning utaf den öfriga ifrågavarande marken, äfvensom anhållit om undersökning i fråga om omfånget af och villkoren för de upplåtelser till Stockholms stad, som kunde finnas erforderliga, infordrades chefens för fortifikationen yttrande i anledning af hvad Riksdagen sålunda anfört.

Sedan chefen för fortifikationen derpå i underdånig skrifvelse den 12 September 1885 afgifvit yttrande i dessa ämnen samt dervid på grund af planen att upplåta lifgardets till häst kasernområde till byggnadstomter, ansett sig i afseende å tomtindelningen af den mark, hvars försäljning blifvit af Riksdagen medgifven, böra förorda den förändring, att bredden af gatan från Ladugårdslands Strandgata norr ut mot midten af lifgardets till hästs kasernetablisement, hvilken för utsigten mot detta etablisement förut antagits till 30 meter (101 fot), måtte inskränkas till 24 meter (80,^s fot), hvaremot chefen för fortifikationen icke för öfrigt funnit anledning ifrågasätta förändring i de af Stockholms stadsfullmäktige uppställda villkor för gaturegleringen, så har Eders Kongl. Maj:t dels den 25 September 1885 fastställt plan för gaturegleringen uti ifrågavarande trakt af Stockholms stad, och dels den 2 Oktober 1885 funnit godt att, med godkännande af Stockholms stadsfullmäktiges villkor i fråga om kostnaderna för de nya gatornas ordnande, bemyndiga Arméförvaltningen att å kronans vägnar till Stockholms stad under eganderätt kostnadsfritt upplåta den kronan tillhöriga mark, som erfordras för att esplanaden mellan Ladugårdslands tull och Ladugårdslands Strandgata må kunna med en bredd af 48 meter framdragas genom kronans tomter, äfvensom för anläggningen af de öfriga nya gator och gatudelar, som upptagas i regleringsplanen med den af chefen för fortifikationen föreslagna ändring af bredden å gatan mellan Storgatan och Ladugårdslands Strandgata midt för lifgardets till häst kasern.

Vidare och då handhafvandet af de med tomtförsäljningarne förenade mångfaldiga bestyr icke utan stor svårighet och allt för mycken omgång kunde besörjas genom de vanliga embetsmyndigheterna, behagade Eders Kongl. Maj:t uppdraga åt öfversten i armén, öfverstelöjtnanten vid Svea lifgarde Erling Ribbing att härvid å Kongl. Maj:ts och kronans vägnar föra talan samt afsluta nödiga öfverenskommelser och aftal, allt i öfverensstämmelse med honom meddelade närmare föreskrifter, hvarjemte förordnats att ordnandet af gator och gatudelar, der detta kronan tillkommer, skall, i den mån marken kan för gardesregementenas behof undvaras, efter hand företagas i den ordning, som till befordrande af tomtförsäljningen finnes lämplig.

Efter det chefen för fortifikationen anmodats att, i anledning af Riksdagens i sådant afseende framställda anhållan, taga i öfvervägande och afgifva yttrande, huruvida genom förenkling i den uppgjorda byggnadsplanen för fotgardesregementenas nya kasernetablissemment samt till besparing ledande anordningar vid utförandet någon minskning kunde beredas i de enligt Eders Kongl. Maj:ts förslag till Riksdagen beräknade kostnader för dessa kasernetablissemment, inkom chefen för fortifikationen den 9 November 1885 med underdånig skrifvelse i ämnet samt erinrade dervid, hurusom redan vid den omarbetning af de ursprungliga byggnadsritningarne, som företogs till följd af Eders Kongl. Maj:ts i nådigt bref den 25 Januari 1884 meddelade befallning, alla de förenklingar blifvit vidtagna, hvilka ansetts kunna göras utan att förfela ändamålet eller väsendtligen frångå de fastställda grunderna för beräkning af utrymmet i nya kasernetablissemment. De ändringar, chefen för fortifikationen kunde tillstyrka, inskränkte sig derföre till ett alternativt förslag i fråga om kasernflyglarnes yttre façader samt utvidgande af gatan emellan de båda kasernetablissemmenten till 18 meters bredd mellan kasernflyglarnes mest framspringande partier; och med godkännande af dessa förändringar behagade Eders Kongl. Maj:t den 13 November 1885 fastställa ritningarne för de nya kasernetablissemmenten, med chefen för fortifikationen lemnad rättighet att vid arbetets utförande företaga sådana mindre förändringar i afseende å utstakning och plananordning samt byggnadsdetaljer, som kunde befinnas ändamålsenliga och som kunde vidtagas utan kostnadsförslagens öfverskridande.

Tillika bestämdes, i enlighet med vederbörandes förslag, att af det belopp utaf en million kronor, som på grund af Riksdagens beslut finge under år 1886 till byggnads- och gaturegleringsarbetena disponeras, 15,000 kronor skulle afses till gators ordnande samt återstoden till påbörjande af arbetena för de nya kasernetablissemmenten, samt att de sprängnings-, grundläggnings- och byggnadsarbeten för nämnda etablissemment, hvilka lämpligen borde först komma till utförande och kunde verkställas inom ett kostnadsbelopp af 985,000 kronor, skulle på entreprenadauktion utbjudas.

Af chefen för fortifikationen framhölls särskildt att, i anseende till de nuvarande gardeskasernernas och i synnerhet Svea lifgardes kaserns bristfälliga tillstånd samt behovet att snart afstå andra lifgardets tomter, det vore angeläget att arbetena kunde med all skyndsamhet bedrivas, så att vestra etablissemmentet kunde blifva fullbordadt samt det östra etablissemmentets kasernflyglar kunde komma under tak

före utgången af år 1888, hvilket allt enligt beräkningarna skulle uppgå till en kostnad af sammanlagdt 2,600,000 kronor. Således skulle, utom de ofvan nämnda för år 1886 disponibla 985,000 kronor, komma att under åren 1887 och 1888 erfordras ytterligare 1,615,000 kronor, och skulle, derest härutaf för år 1887 anvisades 830,000 kronor, i hvilket belopp dock kunde innefattas jemväl den summa af 15,000 kronor, som beräknats under samma år behöfva tagas i anspråk till fortsättande af gaturegleringsarbetena, det blifva möjligt att afsluta kontrakt på en gång om en stor del af de arbeten, som för kasernetablissemanten borde utföras, hvilket chefen för fortifikationen ansåg vara af vigt såväl för arbetenas ändamålsenliga bedrivande som äfven för att undvika faran af möjliga och oberäknliga prisstegringar samt för att minska beloppet af sådana utgifter, som ej kunde på förhand beräknas.

Då byggnadsmedel för år 1887 ännu icke blifvit af Riksdagen anvisade, fann Eders Kongl. Maj:t skäligt bifalla denna framställning på det sätt, att chefen för fortifikationen väl bemyndigades att, derest och i den mån han funne sådant för arbetenas ändamålsenliga bedrivande tjenligt och för kronan förmånligt, låta samtidigt på entreprenad utbjuda jemväl de arbeten för kasernetablissemanten, som han ansåge böra verkställas med de för år 1887 beräknade byggnadsmedel af 815,000 kronor, men tillika föreskrefs att aftal om sistnämnda entreprenad borde ske under förbehåll att Eders Kongl. Maj:t, vid nådig pröfning före den 1 Juni 1886, funne hinder för fastställelse derå icke möta.

I följd häraf hafva, enligt hvad chefen för fortifikationen i underdånig skrifvelse den 22 Januari 1886 anmält, arbetena på entreprenad utbudits, dervid byggmästaren J. Möller, som afgifvit de lägsta anbudet, åtagit sig

dels att för en summa af 740,000 kronor utföra följande arbeten, i fråga om hvilka ovillkorligt bindande kontrakt ock afslutats, nemligen: samtliga bergsprängnings- och grundläggningsarbetena för begge kasernetablissemanten, med närmast omgifvande gator, samt

uppförande af ena kasernflygeln och arrestbyggnaden till vestra etablissemantet,

dels ock att för en summa af 670,000 kronor uppföra det vestra etablissemantets alla återstående byggnader, jemte det för begge etablissemanten gemensamma bad- och verkstadshus, i fråga om hvilken senare entreprenad dock stadgats förbehåll om nådig fastställelse derå före den 1 nästkommande Juni.

Då de för närvarande rådande ogynsamma konjunkturer för enskild byggnadsverksamhet naturligtvis måste tills vidare inverka hindrande på försäljningen af kronans ifrågavarande tomter till de pris, hvilka de samma på grund af sitt läge skäligen böra betinga, i följd hvaraf några försäljningar ännu ej egt rum, så synas samma konjunkturer å andra sidan komma att medföra en betydlig nedsättning i byggnadskostnaderna för kasernetablissemanten, i det ofvanberörda entreprenadsummor med omkring 300,000 kronor understiga de belopp, som upptagits i de år 1884 uppgjorda kostnadsberäkningarna för motsvarande arbeten.

Det först anmälda behofvet af byggnadsmedel för år 1887 kan derföre, enligt hvad chefen för fortifikationen anmält, nedsättas med icke mindre än 300,000 kronor eller från 815,000 till 515,000 kronor, hvartill borde läggas 15,000 kronor för gaturegleringsarbeten. Härvid har chefen för fortifikationen dock erinrat, att för närvarande ej kan angifvas, huru stor del af denna nedsättning kan anses såsom besparing i den totala byggnadskostnaden, då detta i främsta rummet kommer att bero på konjunkturerna vid den tid, då entreprenad angående de öfriga arbetena för etablissemanten kommer att afslutas, äfvensom under arbetets lopp tillägg och förändringar skulle kunna blifva af nöden.

Till befrämjande af försäljningen till byggnadstomter af den kronans mark, som till en början kan dertill aflåtas, anser jag det vara af största vikt, att andra lifgardets nuvarande kasernbyggnader kunna blifva snarast möjligt bortflyttade, enär först derefter byggnadstomterna i denna trakt torde blifva rätt begärliga. Nämnda kasernbyggnader kunna dock ej borttagas, förr än nytt kasernetablissemant för andra lifgardet blifvit till begagnande färdigt, och, såsom bekant är, befinner sig Svea lifgardes kasern i sådant skick, att den samma nödvändigt måste utan längre uppskof utrymmas.

Under sådana förhållanden och då det visat sig, att byggnadskostnaderna i närvarande tidpunkt ställa sig synnerligen gynsamt, synes mig allt tala derför, att med uppförandet af de nya kasernetablissemanten icke må fördröjas; och får jag hemställa, det Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen,

att utöfver det belopp af 1,000,000 kronor, Riksdagen år 1885 ställt till Eders Kongl. Maj:ts förfogande till påbörjande af nya kasernetablissemant för de begge fotgardesregementena, må af inflytande försäljningsmedel för kronans till gardesregementena upplåtna mark

användas till fortsättande under år 1887 af samma kasernetablisement 515,000 kronor; samt

att sistnämnda belopp jemte högst 15,000 kronor till nödiga gatu-regleringsarbeten å det till försäljning afsedda området må, i den mån sådant kan blifva erforderligt, få, efter Eders Kongl. Maj:ts bepröfvande, af tillgängliga medel förskjutas.»

Till denna hemställan, hvilken biträdtes af Stats-rådets öfrige ledamöter, behagade Hans Maj:t Konungen lemna bifall; och skulle nådig proposition i ämnet af den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, i vanlig ordning till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo

J. L. Leyonmarck.